

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemorian En sexårig utbildning till läkarexamen (U2018/02704/UH)

Det är ett ambitiöst arbete som regeringen har gjort och som påbörjades med Stefan Lindgrens utredning "En ny läkarutbildning" från 2015. Stockholms läns landsting är positivt till förslaget i stort. Det finns dock brister i förslaget som behöver åtgärdas.

6. En läkarexamen ska omfatta 360 högskolepoäng med nya och ändrade mål i examensbeskrivningen

Landstinget är generellt sett positivt till de föreslagna examensmålen. Examensmålen allmänt hållna formuleringar innebär emellertid att det finns risk att landsting och regioner tolkar examensmålen alltför olika och att kursplaner som en följd blir alltför olika.

Detta kan förvisso vara en utmaning redan med examensmålen i nuvarande utbildning. En avgörande skillnad mellan de två utbildningarna är att den nya sexåriga utbildningen, med tillhörande examensmål, är legitimationsgrundande. Den nuvarande utbildningen förutsätter minst arton månaders allmäntjänstgöring (AT) samt AT-prov innan legitimation kan erhållas. Skillnader i examensmålen får därmed inte samma betydelse vid legitimationstillfället.

Med detta sagt, det är viktigt att det finns en nationell samstämmighet i hur målen ska tolkas.

7. Ikraftträdande och övergångsregler

Studenterna får relativt stor flexibilitet att välja den äldre eller den nya läkarutbildningen om riksdagen beslutar i enlighet med förslaget. Enligt förslaget får exempelvis studenter som antagits före den 1 juli 2020 men påbörjar sin utbildning efter detta datum på grund av beviljat anstånd, rätten att slutföra sin utbildning enligt de äldre bestämmelserna. I detta

finns en viss inkonsekvens om lagstiftarens syfte är att skapa en smidig och stringent övergång till ett nytt utbildningssystem.

Den långa perioden med två läkarutbildningar som enligt förslaget ska löpa parallellt fram till och med 2029 kommer att innebära en stor utmaning för landstinget, både ekonomiskt och organisatoriskt. Det blir en utmaning för landstinget att tillhandahålla tillräckligt många och ett diversifierat antal platser för det verksamhetsintegrerade lärandet som avgörs av vilken läkarutbildning den blivande läkaren genomgår. Ansvaret för och administrationen av det verksamhetsintegrerade lärandet riskerar att bli rörigt och svårhanterligt på grund av de parallella läkarutbildningarna.

Frågan om övergångsregler kompliceras ytterligare av att bastjänstgöring samtidigt införs inom landstinget, som en del i övergången till läkarnas specialiseringstjänstgöring och vidareutbildning.

8.3 Konsekvenser för landstingen

Förslaget om ny sexårig läkarutbildning påverkar landstinget på flera sätt. Det kommer att krävas fler och längre sammanhållna perioder av verksamhetsförlagd utbildning och mer omfattande examination av den professionella kompetensen för att nå de nya examensmålen inom ramen för en utbildning på sex år.

Den som genomgår den nya läkarutbildningen måste uppvisa större mått av självständighet och professionell kompetens, än vad som är fallet idag, då den nya examen föreslås utgöra grund för legitimation.

Den nya läkarutbildningen ställer högre krav på undervisning, klinisk instruktion, pedagogisk kompetens och handledning inom ramen för det verksamhetsintegrerade lärandet och den verksamhetsförlagda utbildningen. Det kommer att krävas fler handledare och kliniska examinatorer etcetera. Eventuella undanträngningseffekter för andra studentgrupper måste också hanteras.

En annan viktig aspekt att beakta är eventuella undanträngningseffekter av patienter och sjukvård i länet som den nya utbildningen kan skapa. Läkarna, samt andra hälso- och sjukvårdsyrken kommer i högre utsträckning än tidigare behöva involveras i den nya läkarutbildningen.

8.5 Ekonomiska konsekvenser

Den nya läkarutbildningen innebär med största sannolikhet merkostnader för landstingen. En höjning av ALF-ersättningen är av den anledningen nödvändig.

Det saknas en genomarbetad ekonomisk analys i förslaget som redogör för merkostnader och finansieringslösningar. Landstinget bedömer att förslaget kommer att kräva bland annat fler pedagogiskt erfarna lärare och läkare, mer tjänstgöringstid för handledning och undervisning, och ytterligare lokaler och utrustning – allt från omklädningsrum till grupprum och kliniska träningscentrum för simuleringskapacitet.

Det är av största vikt att landsting och regioner i samverkan med högskolor och lärosäten, samt andra intressenter tidigt påbörjar arbetet med att planera för och implementera den nya läkarutbildningen. Regeringen måste också ge landsting och regioner ekonomiska förutsättningar att kunna göra detta.

Detta är ett tjänstemannayttrande eftersom ärendet av tidsskäl inte har kunnat beredas av något politiskt organ.

Malin Frenning
Landstingsdirektör